

Novi hrvaški ban Pavel Ra u c h (str. 139.) je zasedel svojo stolico. A Zagrebčani so ga pozdravili z burnimi protidemonstracijami. Z novimi volitvami si je hotel ban utrditi stališče, pa se mu ni posrečilo. Od svojega očeta, ki je bil tudi hrvaški ban, pravijo, da je podedoval „železno roko“.

N o b e l, slavni iznajditelj dinamita (glej str. 89. v drugi številki „Dom in Sveta“), je svoje velikansko premoženje zapustil v kulturne in znanstvene namene. Spomenik, ki so mu ga postavili v Hamburgu, nam kaže idejo njegovega življenja: Prosveta se dviga iz razdirajoče sile, ki si jo je podjarmila.

PORTUGALSKA KRALJEVA RODBINA: KRALJ KARLOS I. IN PRESTOLONASLEDNIK LUDOVIK FILIP, OBA UMORJENA, IN KRALJICA AMALIJA.

Dva Gregorčičeva večera je priredila „Glasbena Matica“, pri katerih so se pele izključno le skladbe, zložene na Gregorčičeve besede. Bil je krasen glasben vžitek, poln miline in onega ljubeznivega duha, ki veje iz Gregorčičevih poezij. Posebno so uspele nove skladbe g. Færsterja, o. Hugolina Sattnerja in Jakoba Aljaža, ki so pomnožile naš umetniški repertoar z novimi efektnimi točkami. Dr. Ilesič je v poetičnem govoru slavil Gregorčiča.

G. Marko Rašica, mlad talentiran slikar, je razstavil zbirko svojih slik v „Katoliški Bukvarni“. Realizem v por-

treh in fino opazovanje v pokrajinah dičita slike mladega Dubrovčana; najbolj so nam ugajale morske slike od dalmatinske obale.

Koncerti moravskih učiteljev. Moravski učitelji so si osnovali svojo izborna pevsko zvezo, ki je dosegla izredno višino popolnosti. Božične počitnice je porabilo to društvo za izlet na jug in je koncertiralo v Ljubljani in v Trstu. Krasota glasov, originalnost v prednašanju, zlasti pa velika preciznost in disciplina zbora pod vodstvom prof. Vacha so uprav očarale naše občinstvo, katero je videlo in slišalo tu posnemanja vreden zgled.

Konstantin Veličkov, bolgarski pisatelj in bivši naučni minister, je 17. novembra nagloma umrl v Grenoblu na Francoskem. Odpeljal se je iz domovine v tujino, da bi živel tam do svoje smrti, ali dolgo ni čakal. Pred nedavnim so bolgarski listi poročali, da je Veličkov v sofijskem gledališču pri predstavi neke ruske igre Ostrovskega začel kričati in tarnati nad svojo domovino, ki je njene urade primerjal k opisanim razmeram v igri Ostrovskega. Videlo se je, da sloveči književnik in politik bolgarski ni več zdrav, ker njegovi živci so bili bolni. Porodil se je l. 1856. in se je izobrazil v turških zavodih zlasti v carigrabskem liceju. Dovršivši študije je postal doma učitelj. Udeležil se je bolgarske vstaje, a bil je vjet in zatvorjen v odrinsko ječo. Evropska komisija ga je oprostila. L. 1879. je postal poslanec in začel izdajati političen list „Naroden glas“. Leta 1896. je postal minister v liberalno-narodnem kabinetu dr. K. Stojlova. Pred nekoliko leti je ustanovil literarni list, ki pa ni dolgo izhajal. Izpod njegovega peresa je izšlo nekoliko dram („Svetoslav i Nevenka“, „Otečestvo“) in romanov („Angelina“, „Ninčenzo“, „Listi iz Rima“). Veličkov je tudi mojstrsko prevel Dantejev „Pekel“ in Shakespearjevega „Hamleta“. Kot pisatelj je bil Veličkov eden izmed najbolj nadarjenih predstavitev bolgarske sodobne ideje: Obenem z Vazovom je bil ustanovitelj tiste nove smeri v bolgarski književnosti, ki je povzdignila bolgarsko slovstvo k stopinji, na kateri se danes nahaja. Telesne ostanke umrlega slavnega književnika so prepeljali v Sofijo in pokopali z veliko častjo. Mir na praha mu!

05960

Fr. Št.

Svatopluk Čech.

V Pragi je umrl dne 23. februarja t. l. veliki češki pesnik Svatoopluk Čech. Za dva dni je prekoračil svoje 62. leto. Ko je praznoval svojo šestdesetletnico, je dobil mnogo čestitk, med njimi tudi eno od tedanjega učnega ministra Bienerttha. „To je dobra sprememba,“ je dejal Čech, „da zdaj tudi ministri čestitajo češkemu pesnikom.“ Vedno ni bilo tako, in Čech je bil izmed prvobornih, ki so se bojevali za pravice češkega naroda po geslu:

Jen krokem zmužilým dál, k velké, jasné metě,
ven z šiku našeho, kdo skubrá zbaběle —
necht v bouři nepřátel jsme sami v širém světě:
výš čela bez bázně a k předu vesele!